

European Union project aims to establish network of Holocaust archives

The European Holocaust Research Infrastructure Project will be inaugurated this week at a ceremony in Brussels.

By [Nir Hasson](#) Tags: [Holocaust](#) [EU](#)

David Pastel was a Jew of Polish origin who emigrated to France before World War II, as shown in a number of documents that piece together his fate during the Holocaust. He was caught early in the war and put in an internment camp at Beaune-la-Rolande. On June 28, 1942 he was sent to Auschwitz.

He survived the camp but was murdered in January 1945 in a death march. The local priest decided to bury the dead in a mass grave. Because he didn't know their names, he asked his assistant to register the numbers tattooed on their arms. The numbers were later put on gravestones.

A memorial plaque marking the mass grave in Poland.

Photo by: Yad Vashem

A Holocaust researcher interested in documenting Pastel's fate would have to go to four archives in four different countries to collect the information. At the Yad Vashem archive in Jerusalem, a document on which Aharon Pastel, David's son who survived the Holocaust, registered information on his father can be found. There is also a photograph of father and son from before the war.

At Paris' Holocaust museum, researchers will find Pastel's registration card from Beaune-la-Rolande. The document expelling him to Auschwitz is at the International Tracing Service at Bad Arolsen, Germany, where researchers will also find a photograph of Pastel during a Passover seder at the camp. At the Auschwitz Museum in Poland, the researcher will find the list of the buried, as it was taken down by the priest's assistant.

But now a new European Union project aims to create a unified network of Holocaust archives to make it easier for researchers and the public to find information.

The European Holocaust Research Infrastructure Project will be inaugurated next Tuesday at a ceremony in Brussels. Israel will be represented by Education Minister Gideon Sa'ar and the chairman of the Yad Vashem Directorate, Avner Shalev.

"The nature of the events of the Holocaust is that their documentation is spread all over the world because the Nazis tried to destroy not only the Jews but also the memory of Jews," said the director of the Yad Vashem archive, Dr. Haim Gertner. "Before you could reconstruct what happened, you had to make an enormous effort to collect every piece of information."

In the project are 20 archives and research institutes from 13 countries in Europe and Israel. This includes Yad Vashem, which houses the most important archive containing more than 130 million documents.

The European Commission has funded the project to the tune of 7 million euros.

"This is an important and even historic project, especially at a time when there is a struggle over different narratives of memory of the previous century," Shalev said. "Europe is establishing here that it wishes to see the Holocaust's unique standing in the joint European historical narrative."

The idea is to use technology to preserve and document the Shoah. The project aims to create a kind of shared language that will enable the various documents to "talk to each other."

The project will include a database that lists the collections. A specially designed thesaurus will try to overcome the language barrier - so many of the documents are in different languages. A list of 5,000 key words will be translated into all the relevant languages.

News: [Diplomacy and Defense](#) | [National](#) | [International](#) | [Opinion](#) | [Sports](#) | [Features](#) | [Elections](#)

Jewish World: [News](#) | [Features](#) | [Diaspora](#) **Culture:** [Travel](#) | [Books](#) | [Food and Wine](#) | [Arts & Leisure](#)

Print Edition: [News](#) | [Opinion](#) | [Business](#) | [Real Estate](#) | [Sports](#) **Magazine:** [Friday](#) | [Anglo File](#) | [Week's End](#)

Haaretz.com Blogs: [Focus U.S.A.](#) | [MESS Report](#) | [A Special Place in Hell](#) | [Strenger than Fiction](#)

[Haaretz Site Rules](#) | [Contact us](#) | [Employment Opportunities](#) | [Advertise on Haaretz.com](#) | [People and Departments](#)

UI by [Netcraft](#) | Design by [Design Factory](#) | Accelerated by [cotendo](#)

Haaretz.com, the online edition of Haaretz Newspaper in Israel, and analysis from Israel and the Middle East. Haaretz.com provides extensive and in-depth coverage of Israel, the Jewish World and the Middle East, including defense, diplomacy, the Arab-Israeli conflict, the peace process, Israeli politics, Jerusalem affairs, international relations, Iran, Iraq, Syria, Lebanon, the Palestinian Authority, the West Bank and the Gaza Strip, the Israeli business world and Jewish life in Israel and the Diaspora.

NIOD leidt internationaal holocaustproject

Het NIOD aan de Amsterdamse Herengracht. Foto ANP

15-11-10 10:29 uur

AMSTERDAM – Het [Nederlandse Instituut voor Oorlogsdocumentatie](#) (Niod) gaat een groot Holocaustproject leiden, waaraan twintig landen deelnemen. Het project zal vier jaar duren.

De Europese Commissie in Brussel heeft het Niod de leiding toegekend over het internationale project, waar zeven miljoen euro voor is uitgetrokken. Via een digitale portal moeten de komende vier jaar de archieven van twintig oorlogsinstituten in Europa en Israël aan elkaar worden gekoppeld.

Het Niod viel de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog te typeren als een experiment in contemporaine geschiedenis. Maar dat experiment is in 65 jaar behoorlijk uitgebouwd, zegt projectdirecteur Conny Kristel.

Het nieuwe systeem moet onderzoekers meer inzicht geven in de Holocaust. Nieuwenhuis: „Wij weten vooral veel over de deportaties naar Auschwitz, maar in Oost-Europa zijn de meeste mensen omgekomen door de kogel. Hele dorpen werden zo uitgemoord. Ook dat is een deel van die geschiedenis.”

Het Niod is verantwoordelijk voor het borgen en uitbreiden van deze 'nationale collectie' over de Tweede Wereldoorlog. Dat het Niod volgende maand ook nog zal fuseren met het Centrum voor Holocaust en Genocidestudies (CHGS) maakt het instituut compleet, vindt

Kristel. „We hebben een groot netwerk; een duidelijke band met de wereld om ons heen.”

Dat het Niod – oprichtingsjaar 1945 – één van de oudste oorlogsinstellingen van Europa is, speelt ook een belangrijke rol bij de toekenning van de leidende rol in het project, denkt Kristel. „De wisselwerking tussen de collectie en het onderzoek heeft een bijzondere geschiedenis gecreëerd.” Door de jaren bouwde het instituut een indrukwekkende bibliotheek op. Enkele jaren geleden werd het werkterrein van het instituut verbreed tot andere internationale conflicten.

Maar, zegt Kristel, ook bij andere wetenschappelijke projecten vraagt de Europese Commissie Nederland vaak de leiding te nemen. „Nederland is een klein, internationaal ingesteld land dat de boel meestal netjes voor elkaar heeft. Dat is niet speciaal de verdienste van het Niod.”

Het bundelen van de krachten is nuttig omdat archiefmateriaal over de oorlog over de hele wereld is verspreid, zegt projectmedewerker Herman Nieuwenhuis. Miljoenen mensen verhuisden, vluchtten, werden gedeporteerd of doken onder, waardoor hun papieren later in verschillende oorlogsinstellingen belandden.

„Van een Israëliër die in de oorlog naar Auschwitz gedeporteerd was, had het Niod documenten, maar een transportlijst waar hij op stond, was in beheer van een Londens instituut.” (GPD)

 [Printversie](#) [Doorsturen](#) [RSS](#)

[Deel](#)

 [ADVERTEREN](#) | [ABONNEREN](#) | [SERVICE](#) | [OVER ONS](#) | [CONTACT](#)

  Het PAROOL

JÜDISCHE ALLGEMEINE

INTERVIEW

»Aus Sicht der Opfer«

**Conny Kristel über ein europaweites Internet-Projekt,
Quellenstudium und den Holocaust**

11.11.2010 – von Ingo Way

Conny Kristel

Frau Kristel, nächste Woche wird in Brüssel das European Holocaust Research Infrastructure Project (EHRI) vorgestellt. Was verbirgt sich dahinter?

Es gibt unzählige Dokumente zum Holocaust innerhalb und außerhalb Europas. Vieles davon ist bereits in digitaler Form zugänglich. Aber die meisten Sammlungen sind nicht miteinander vernetzt, die jeweiligen Datenbanken sind nur vor Ort zugänglich. Die Holocaust-Archive sind sehr fragmentiert. Wir wollen all diese Sammlungen verknüpfen und in einer Internet-Datenbank zur Verfügung stellen.

Was genau steht hinter EHRI, wer macht die Arbeit?

Das Projekt wird vom Niederländischen Institut für Kriegsdokumentation (NIOD) hier in Amsterdam koordiniert. Das Konsortium besteht aus 20 Museen, Archiven und Forschungseinrichtungen, darunter das Jüdische Museum in Prag, Yad Vashem und der Internationale Suchdienst in Bad Arolsen. Die Forscher, Archivare und Web-Experten dieser Institutionen arbeiten am EHRI mit. Die Digitalisierung führen wir nicht selbst durch, wir nutzen bereits überarbeitetes Material.

Was ist Ziel des Projekts?

Durch die Verknüpfung der Archive wird eine neue Basis geschaffen, den Holocaust aus der Opferperspektive zu erforschen. Am Ende wird eine Online-Datenbank stehen, ein umfassendes Holocaust-Archiv, das nicht nur Historikern, sondern der allgemeinen Öffentlichkeit kostenlos zur Verfügung steht. Es ist das erklärte Ziel, dass auch Angehörige von Schoa-Opfern Zugang haben.

Wie lange wird die Arbeit dauern?

Das Ganze ist auf vier Jahre angelegt, aber wir glauben, dass wir auch danach noch genug zu tun haben und weitermachen können. Nach ungefähr zwei bis zweieinhalb Jahren hoffen wir, eine erste Fassung der Datenbank veröffentlichen zu können. Außerdem stellen wir eine »Virtuelle Forschungsumgebung« zur Verfügung, in der mehrere Wissenschaftler gemeinsam an einem Thema arbeiten können. Aber wir bringen Experten nicht nur virtuell zusammen, sondern bieten auch Workshops an

zu Themen wie beispielsweise Fotos und Filmmaterial als historische Quellen. Ein Schwerpunkt unserer Arbeit liegt auf Osteuropa.

Warum?

Die Forschung zum Holocaust in Westeuropa ist viel weiter fortgeschritten. Aber in Osteuropa sind viele Archive noch gar nicht erschlossen. Und es gibt weniger Lokalgeschichtsschreibung, die dem Holocaust ein Gesicht gibt. Wir hoffen, dass EHRI dazu beitragen kann, unbekanntes Material zu entdecken. Wir wollen einen Fokus auf die Aufzeichnungen der jüdischen Gemeinden in den Ländern Osteuropas legen.

Und wie finanziert sich das Projekt?

Wir erhalten sieben Millionen Euro von der Europäischen Union. Damit können wir in vier Jahren schon eine ganze Menge anfangen.

Mit der Historikerin und Direktorin von EHRI sprach Ingo Way.

[Hlavní strana](#) > [Média](#) > [Internet](#)

Historický projekt

EU chce na webu shromáždit všechna data o holocaustu

17.11.2010 07:14

V Bruselu byl zahájen několikaletý projekt, který má poskytnout zázemí všem, kdo se zabývají problematikou nacistického vyhlazování Židů. Z prostředků Evropské unie tak vzniká Infrastruktura pro evropský výzkum holocaustu (EHRI), jejímž cílem je shromáždit veškeré dostupné informační zdroje na toto téma.

K akci financované sedmi miliony eur (172 miliony korun) z rozpočtu EU se připojila dvacítko institucí. Budou se snažit shromáždit data roztroušená po archivech v Evropě i jinde na světě v jeden informační zdroj. Kromě toho se má projekt zaměřit na zatím relativně neznámé aspekty bádání o holocaustu. Speciální pozornost se bude věnovat východní Evropě, z níž pocházela velká část pronásledovaného židovského obyvatelstva.

Cílem je také zprostředkovat informace co nejširší veřejnosti a zpřístupnit většinu materiálů na internetu.

Projekt vzniká v roce 65. výročí osvobození koncentračního tábora Osvětim-Březinka, který je symbolem holocaustu. Za druhé světové války tam zahynulo 1,1 milionu lidí, z toho většina Židů.

Spuštění projektu byl kromě jiných přítomen izraelský ministr školství Gideon Saar a evropská komisařka pro výzkum, inovace a vědu Máire Geogheganová-Quinnová.

Foto: [Profimedia](#)

Autor: [ČTK](#)

17/11/2010 17:40

Un nouvel élan pour la recherche sur la Shoah

Une base de données mondiale sur les archives du génocide des juifs va être créée

Capture d'écran du site Ehri

«La Shoah est l'événement majeur européen du XXe siècle, qui a concerné presque tous les pays européens, et pourtant la recherche est largement concentrée au musée de Washington aux États-Unis et à Yad Vashem en Israël », constate Rudi Van Doorslaer, directeur du Centre d'études et de documentation guerre et sociétés contemporaines (Ceges) à Bruxelles.

Cette lacune de l'Europe sur une page essentielle de son histoire a en partie été comblée mardi 16 novembre, jour de la commémoration de la clôture du ghetto de Varsovie en 1940.

L'Union européenne a officiellement lancé à Bruxelles le projet [Ehri](#), infrastructure européenne de recherche sur l'Holocauste (1), premier grand projet d'infrastructure scientifique qui n'est pas consacré à de la science dite dure.

Sept millions d'euros seront consacrés en quatre ans à la création de cette vaste base de données

sur les archives de ce que les scientifiques appellent de manière plus neutre « judéocide ».

Répertorier et localiser les sources

Sous la houlette de l'Institut néerlandais d'études sur la guerre, l'holocauste et le génocide, basé à Amsterdam, 20 institutions – centres de recherche, musées, bibliothèques, etc. – de 12 pays européens et Israël sont associés à la réalisation du projet, dont le [Ceges](#), le [Mémorial de la Shoah](#) et son centre de documentation juive contemporaine basé à Paris.

« Les archives sont très diverses, photos, journaux intimes, documents officiels, et elles sont extrêmement fragmentées, parce que la Shoah a concerné beaucoup de pays, parce que les nazis ont volontairement dispersé et voulu faire disparaître les preuves et parce que les survivants ont migré dans différents pays », explique Conny Kristel, coordinatrice d'Ehri.

Le projet a vocation à répertorier et localiser l'ensemble de ces sources documentaires publiques et privées, à analyser leur contenu, notamment concernant celles encore mal connues des pays d'Europe de l'Est – progressivement ouvertes après la chute du Mur – où vécurent la plupart des victimes.

Jerzy Holzer, de l'Académie polonaise des sciences, mentionnait ainsi le cas des banques polonaises détentrices de masses de documents sur la spoliation des juifs de Pologne.

Portail pleinement opérationnel en 2014

Ensuite, les scientifiques devront réaliser un énorme travail d'uniformisation de l'accès à ces archives existant en de nombreuses langues, de création de mots clés pour que les chercheurs puissent se créer un chemin dans ce dédale d'informations.

Sur le futur portail Internet et moteur de recherche qui sera pleinement opérationnel en 2014 ne seront mis en ligne que les descriptifs des fonds documentaires, afin de préserver la vie privée. « Un premier travail test sera réalisé sur les archives du ghetto de Terezin, qui sont éparpillées entre la République tchèque, Israël et l'Allemagne », précise Karel Fracapane, responsable des relations internationales du Mémorial de la Shoah.

Ehri vise à garder la mémoire de cette page noire de l'histoire européenne à un moment où les témoins se font de plus en plus rares. Et surtout, il ambitionne de donner un coup de fouet à la recherche. De nouvelles archives ne manqueront pas de soulever de nouvelles questions.

Une histoire transnationale reste à écrire

De plus, une histoire transnationale reste à écrire. « Le judéocide fut un problème international dirigé par Berlin ; or, nous en avons jusqu'à présent essentiellement des visions nationales juxtaposées.

Il serait intéressant d'avoir des approches historiques comparatives. Nous savons comment la police de Vichy a agi sous l'Occupation, mais comment les polices des différents pays ont-elles agi ? », interroge à titre d'exemple Rudi Van Doorslaer.

À terme, Ehri s'ouvrira à d'autres institutions et d'autres pays, notamment le Maghreb, qui fut embarqué dans ce tourbillon de l'histoire.

Marie VERDIER

(1) Holocauste est le terme utilisé en anglais plutôt que Shoah.

Alle Holocaust onder één knop

Van onze verslaggever Michiel van der Geest – 16/11/10, 12:00

Sobibor

AMSTERDAM - Precies zeventig jaar nadat de nazi's de joden van Warschau in het getto opsloten, wordt vandaag in Brussel de European Holocaust Research Infrastructure (EHRI) gelanceerd; een online platform waarin twintig onderzoeksinstituten uit dertien landen hun archieven bundelen. Het moet een samenwerking worden die de versnipperde Holocaustarchieven standaardiseert en samenbrengt, en die van lokale geschiedenis Europese geschiedenis maakt. De leiding van het project is in handen van het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD).

'De EHRI gaat het Holocaustonderzoek in Europa ingrijpend veranderen', zegt Conny Kristel, initiatiefneemster en coördinator van het project en verbonden aan het NIOD. 'Het spannende is dat we nu nog niet kunnen overzien waartoe EHRI precies gaat leiden. We zullen nieuwe, andere antwoorden krijgen op de vragen die we al onderzoeken. En we zullen op nieuwe vragen komen.'

Door de samenwerking van de archieven moeten persoonlijke verhalen vanuit heel Europa voor iedereen toegankelijk zijn. Geschiedenissen uit Oost-Europa kunnen worden gekoppeld aan herinneringen uit Amsterdam; hoe in Frankrijk wordt teruggekeken, kan worden vergeleken met de Israëlische kijk.

Relevant materiaal

In de virtuele onderzoeksomgeving van de EHRI zijn de inventarissen van de over Europa en Israël verspreide archieven te

doorzoeken. Niet alleen die van de deelnemende instanties, elk instituut zal in het thuisland weer andere instellingen mobiliseren, en speciale teams zullen in niet-deelnemende landen de archieven afstruinen op zoek naar relevant materiaal.

Dat zal het Holocaustonderzoek eindelijk een echt Europees karakter geven, is de idee. Want hoeveel onderzoek er ook naar de genocide is gedaan, bijna altijd had dat een lokaal karakter. 'De geschiedschrijving van de Holocaust was in naties gevangen', zegt Kristel, daartoe gedwongen door de onoverzichtelijkheid en ontoegankelijkheid van de archieven. Dat moet nu veranderen.

Kristel: 'De Holocaust is bij uitstek het onderwerp waarvan de archieven over Europa zijn verspreid. Niet alleen doordat het in heel Europa plaatsvond, maar ook omdat documenten zijn vernietigd of na de oorlog zijn verplaatst. Ook met de mensen over wie de documenten gaan, is enorm gesleept. De informatie over één persoon kan verspreid liggen over het Yad Vashem in Israël, een archief in Parijs, het NIOD in Amsterdam.'

Subsidie EU

Het pan-Europese karakter van de EHRI is de reden dat de Europese Unie het project omarmde en zeven miljoen euro doneerde voor de eerste vier jaar. Het is voor het eerst dat historici geld uit Brussel ontvangen om Europees te gaan samenwerken.

De EHRI komt dan ook niet alleen voort uit een wetenschappelijke wens, maar ook uit een politieke: het borgen van het collectieve geheugen. Het project kan de verschrikkingen van de Holocaust een gezicht geven, mensen eraan herinneren dat Europa uit 'het as van Auschwitz' is opgekrabbeld. Zeker in de onlangs tot de Unie toegetreden Oost-Europese landen is daar nog een wereld te winnen.

Dat beaamt Kristel. 'In Oost-Europa is de terugblik anders. Zij hebben na de oorlog het communisme er nog eens overheen gekregen. De oorlogsarchieven zijn pas in 1989 opengegaan. Bewustwording is daar harder nodig dan in Nederland. Zij hebben geen Anne Frank. Je moet niet vergeten dat het bekendste gezicht van de Jodenvervolgung uit Amsterdam kwam.'

West-Europese kijk

'Wij hebben toch een West-Europese kijk op de Holocaust. Het gaat bij ons steeds over Auschwitz, maar Oost-Europeanen zijn daar helemaal niet terechtgekomen. Wat wij zien als de afgrond, was in Oost-Europa - al bestaan er geen gradaties van erg - zeker zo verschrikkelijk. Het is de Holocaust van de treinen, tegenover de Holocaust van de kogels.'

Het werd dan ook hoog tijd, vindt Kristel, dat na Israël en de Verenigde Staten ook Europa 'een bundeling van krachten' krijgt op dit gebied. 'Op de plek waar het is gebeurd.'

Daarbij krijgen de Joodse bronnen extra aandacht. Balans vinden in de geschiedschrijving is soms moeilijk als het om de Holocaust gaat. Er is een overvloed aan Duitse bronnen, aan administratie van overheden; persoonlijke documenten van slachtoffers zijn veel spaarzamer en veel meer versnipperd. Om ook het verhaal te kunnen vertellen van hen die het ondergingen, zijn juist deze bronnen van groot belang. 'Je kunt geen geschiedenis schrijven zonder de stemmen van de slachtoffers.'

Groot manco

Toch kent EHRI een groot manco. Want hoe geavanceerd de inventarissen ook te doorzoeken zullen zijn, - verschillende schrijfwijzen worden herkend, duizenden trefwoorden helpen de gebruiker - de documenten zelf staan nog niet online. Wie op zoek gaat naar informatie over een bepaalde streek of periode, zal snel kunnen vinden bij welke stukken in welk archief hij wezen moet.

Om echt onderzoek te doen, zullen die archieven toch fysiek bezocht moeten worden. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld de miljoenen boeken die Google online wil zetten, of alle in Nederland gepubliceerde kranten die de Koninklijke Bibliotheek voor iedereen toegankelijk maakt.

'Dat zou inderdaad de ideale eindsituatie zijn', zegt Kristel. 'Maar behalve geld- en technische problemen, hebben we te kampen met de privacy van diegenen over wie de documenten gaan. Elk document zal gescreend moeten worden of de privacy van de betrokkenen niet wordt geschonden.'

Privacyregels

Het wrange is dat juist van het Holocaustmateriaal al veel is gedigitaliseerd, maar dat de instellingen er vooralsnog weinig extra's mee kunnen. Gezien de aard van het onderwerp, en de subsidie van de EU, kan er met de privacyregels niet lichtvoetig worden omgesprongen, meent Kristel.

Toch benadrukt ze de meerwaarde van het project. 'Toen ik onderzoek deed naar enkele joodse organisaties, was ik alleen al anderhalf jaar kwijt met uitzoeken in welke archieven ik moest zijn. Dat kan straks met één druk op de knop.'

 | [Meer bookmarks](#) |

© - Alle rechten voorbehouden.
[Lees de gebruiksvoorwaarden.](#)

Volg het nieuws op onze zustersite in België www.demorgen.be.
Nieuws: [Belgisch nieuws](#), [buitenlands nieuws](#), [wetenschap](#), [gezondheid](#), [stand der dingen](#).

